

טיול בבית PDF

אלבום מציוריי אורי (ORI) בית אור

פעם (שזה "זה מכבר"), הייתי כבר נער. אז, ראיתי פעם את ההצגה "הציפור הכחולה" שזכתה לטיפול מחבק של גדולי-הבמה. ככל הזכור לי, מסופר שם על שני ילדים שהייתה להם ציפור בבית, אבל הם רצו ציפור כחולה. הילדים חיפשו בכל העולם ולא מצאו. כששבו הבייתה, גילו שהציפור שבביתם, היא-היא הציפור הכחולה. המבוגרים הסבירו לי שזו הצגה סימבולית (!): מה שאתה חולם עליו ומחפש אותו בכל העולם, בסופו של דבר תמצא בביתך, ממש אצלך. כך, חבויים פתרונות לשאלות הכי קשות.

באותה כעת, קראתי ספר משונה: "טיול בבית". הסופר לוקח את הקורא למקומות הכי שגרתיים בבית ולראות את חוקי הטבע השוררים בו: למה מים זורמים מהברז – ולמה דווקא למטה? מה מאיר את הבית ולמה? מה זה "ארדונג" (הארקה, כליא-ברק)? איך דולק פרימוס לעומת הפתילייה? איך עמוד בטון נושא על ראשו תקרה שלמה? מה זה אשפה? אמא שלי אמרה שהסופר לא בסדר: הוא לא מלמד שיש חוק: יש לנקות את הבית, כמה שיותר עמוק. ביעת, זה לא צחוק. עד כאן, טיול מרתק. תענוג נטו.

אחרי שנערת, בגרתי, התקששתי, יששתי, עשיתי שוב את הטיול. מוזר, הכל נשאר אותו דבר: חלונות, דלתות, קירות, ויטרינות, המון רהיטים, בית-כיסא (כלומר שירותים; כלומר נוחיות; גברים/נשים, אפסאפס, טואלט (ויש עוד, בהחלט). הפעם, לא הלכתי לבד. חברה לי מצלמת-טלפון. צילמתי כ-162 צילומים, ורק אז הפסקתי תיכף. החפצים והמיתקנים דרשו להצטלם "סלפי". לא הסכמתי - ואז, סירבו גם הם להצטלם. מאז ועד היום, מתוך אותו מצבור שבמגירה, אני בונה אלבום (קובץ. לא נורא). להתרשמותכם, הריהו לפניכם.

1 עגלת קניות + מארזי קרטון שמועדים ליצירות

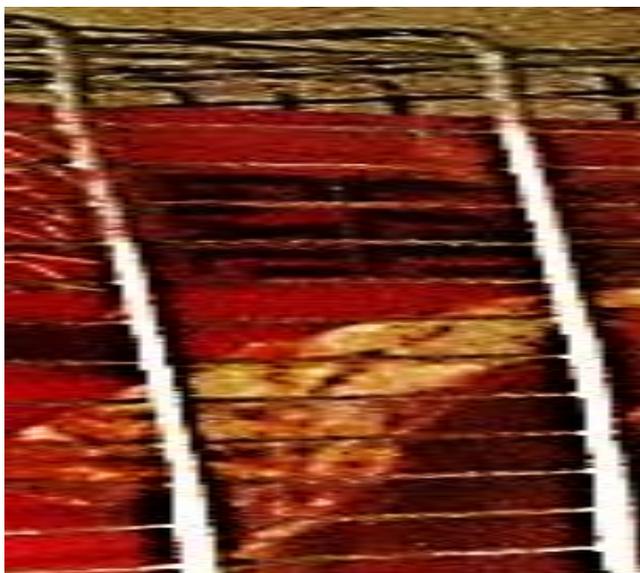
5-2 הבאים הינם צאצאים של צילום 1 (להלן, ציליור": ציור באמצעות צילום)

3

4

5

אני לא רוצה להתהדר, אבל אצלי בחדר טמונות ארבע פינות. ובאותו חדר, שוכנות הרבה יותר קרנות; ולא כמו הפינות הן ממש קורנות. אופטיקאים אומרים שזה בגלל הציורים. אני חושב שיש גורם אחר: שבחדר, יהיה סדר ראוי. לכן, החדר מאשפז חומרי ניקוי, פריטים לא נחוצים, ארכיון של השבוע האחרון (בגלל אובדן הזיכרון). יש שם כמה מתי-ספרים, שידות שממגרות אוצרות, מסמרים ומאחוריהם קירות (שיהיה על מה לתלות); ואי-כאן, תפגוש ציורים אחרונים – ועוד כמה שקצת שונים, ועוד כמה שהם או-טו-טו; ועוד כמה של תוך כדי-

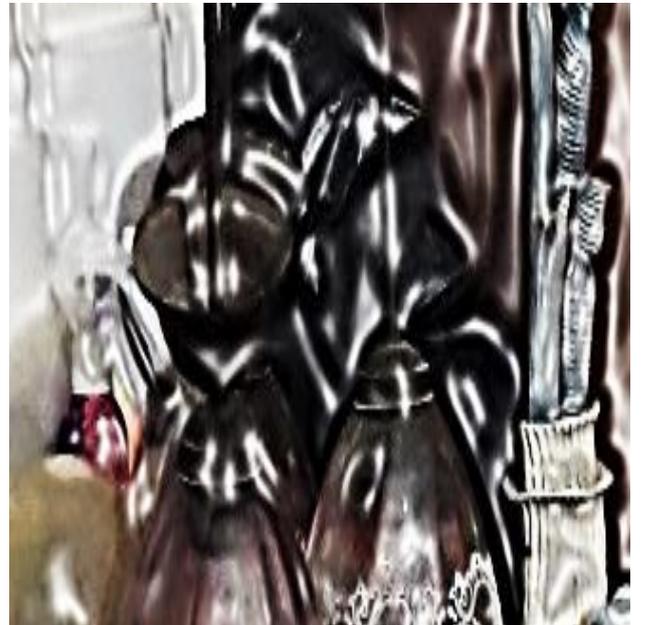
6 פינה בחדר ציור שלי. זה המקור ל- 7, 8

על אמנות לא שואלים "מה זה", אלא "איך זה". אני יודע מקרוב: לרוב, זה טוב (אבל לא די-), אבל בציליורמים שלהלן, אני גוזר גזירות ומתערב במידות, בצבעים, בצורות ובטשטוש המקורות. התחלתי לעשות כזאת, בגלל מחשב שהתערב בתוצאות. עד היום, אני סובר שמחשב לא יודע לצייר. ברבות השעות, כשראיתי מה התוצאות, שיניתי דעתי. הקונץ הממכשף מצא חן בעיניי מאד. הרביתי לנסות. אכן, יש מה לראות. הפטנט המהמם זכה לשם ברור: **ציליורם** – צילום+מחשב (+אני) כאמצעי-ציור מושלם.

מאז, אני יותר נועז - וביתר שאת, על באמת, בניתי אלבומים, קישטתי קלדים, ערכתי תערוכות, שילחתי מיילים מקובצים. הכל ברכות. הכל שמחות.

כעת אני חושב ומתחרט: איך התעלמתי מהמחשב שעובד היטב. לצערי, אמרתי לו ולי שהוא לא חשוב; ושוב, הסברתי לכל מה ומי שמחשב הינו מיני-מכשף. בסוף, נכנעתי להבנתי ונולד המורם מעם – הציליורם.

מתחילים בטיול נעים בבית; ממשיכים במסע שלא תם, הציליורם

אני מעריך ספרים; פחות, את הספרנים, המוכרים. הם, כביכול, סופרים, אבל רק את הכספים. אנשי דמים. תמיד הייתי לא שלם כשחויבתי לשלם מאות לירות, רק כדי לקרוא קורות. בעולם הספרים שולטים מוכרים ופירמות שחושפות את הספרים לאור. ככל שהאור רב יותר, הספר מתייקר.

להוציא ספרים לאור, זו מהפכת עולם (לא אצל כולם). פעם, יצאו לאור ספרים מוארים בשל עילות אידיאולוגיות. הנה, לתנועת הפועלים ולעם שפעם היה אובד וכעת הוא קצת עובד, היו הוצ"ל לא-סתמיות. הן היו כרוכות בכריכות. אז, כבר בחוץ לארץ, "הארץ" הפיקה ספרים. כדי ש-"שנית, מסדה לא תיפול", במקום סלעים ואבני גזיות, נבנו חומותיה מאנציקלופדיות עבריות, רעולות-ספרים. היו רומנים זעירים ובלשים, והכי-הכי, הרומן המזרחי. ונכון, היו עוד הוצאות שגרמו להוצאות, הנון.

אז, מורים הכריחו לקרוא (רק את מי שלא רצה). לא אותי. קראתי הרבה ודי מהר. ביום קיץ אחד, קראתי שבעה ספרים. עד היום הם מזיעים. ספרים תחבו מילים ללשוני - וכשאלה נמלטו מפני, חברים התקשו להבין מה שומעות אוזניהם. ביתי המה ספרים. לא היה ספר שיצא לאור ולא נקרא עלידי מי שהיום קרוי א. בית אור. כל מי שבא הבייתה, מה שהכי ראה הייתה הספרייה. לכן, כשעסקינן בטיול בבית שגר בו גם שלום-בית, ספרים הם היונה שנושאת בפיה עלה של זית. הזוכה באור כזה, קורא ולא מתווכח עם אח, חבר או עם אורח. מראש, הם מסכימים לעובדות, שאין הסכמות. המטייל בבית ופוגש ספרים, שותה מילים, מתרווח ומשוחח עם מי שכבר קרא מה מספר (בלחש) הספר החדש.

בהיותי עוד בן-שחר ויותר בוגר באישונים, אהבתי ספרי ניסים ונפלאות, טיולים למרחקים. שנאתי מחקים. לכן אי-אז כבר השתוממתי כשנפל למול עיניי ספר מוזר (כריכה בצבע זית): **טיול בבית**. בגללו, הייתי ונשארתי בן בית. האם הכרתי כל מה שבו? לא. האם ידעתם שיש בבית חמצן - ובריכוז גבוה, הוא מסוכן? בגלל הגז המדוחסן, הידעתם שגם פרימוס מסוכן? ומה על רעלים, כגון "ספירט", "דטרגנט", "אמייל", "בלטה", "טקסטיל", "אוטומוביל"?

אחרי שכלכך הרבה קראתי ומצאתי כל מה שהמצאתי, נותרתי פתי: אני מאמין שכמעט הכל שוכחים שלא יודעים. לכן כלכך התרגשתי שממש אצלי מצאתי את אשר חיפשתי. דוגמה: בכל העולם חיפשתי צורות, קווים, צבעים - אפילו פרסקטיציה וקומפוזיציה. ובסוף, כנאמר, בגיל די מבוגר צעקתי "אוריקה אוריקה (שזה שמי שהמציא אחי...) מצאתי!!"

הסתכלו ב-מלאן שמובא בכאן. זהו! יש בבית משהו. כדאי וכדאי לבוא ולטייל בו. זו הזדמנות לראות מה שלא וכן ראוי שייראה בו.

ועוד מילה (כשאומרים זאת, זה לפחות משפט): זה לא בגללי. בגלל הקורה-נה קורה מה שדחוס במזווה.

כללית, לגבי אלבומיי ודבריי: צילומים מתיימרים להציג צלמים של אור, קרוב ככל האפשר למקור. אם כך, מה רע במקור? מה טוב ב-כמו?

בציליורים (שימוש בצילום לייצור ציור) ובפיסוליורים (שימוש בחומרים שתחת היד, כדי ליצור מעין ציור בתלת ממד), התוצאה הצילומית מתיימרת להוות יצירה אחרת; קצת פחות נאמנה ל-הכל כמו-; למשל תמונה. כך וכך, אשמח אם היצירה תיראה לא רע. יש להודות: באומנויות, כשמסתירים, חושפים סודות. הנה כי כן, בזאת אני מגלה איך אני עושה את זה:

ראשית, אני רוכש פלפון שלם. כשמדברים אתו הוא מצלם. מצלמים מה וכמה שרוצים. להשתדל לא להתכוון, לא לברר, לא להתערב. זה משתלם. ה-אינסוף פילם תמיד שלם.

שנית, חשוב לחיות באושר ושתהיה תמיד בכושר לשלוף את צילומי ה-"לפסח כושר", מהמרתף - ולשתול אותם במחשב.

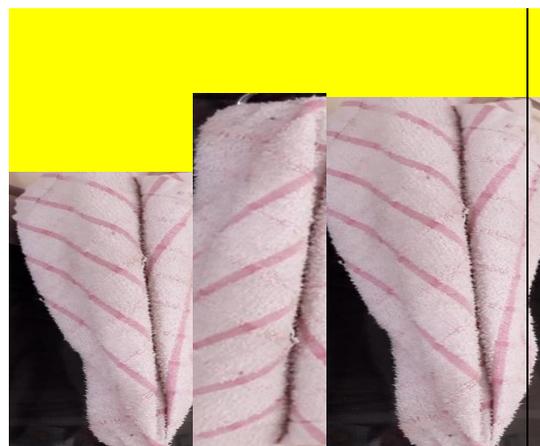
שלישית: אני מתערב בתצלומים, לפחות משתדל, בערך כמו מוהל: חותך כדי שהקטן יעלה ויתגדל. לפעמים, אני נותן גם שם, שיהיה מי שברוך-השם, או לפחות אשם. אני משנה מידות וממדים, מגדיל, מקטין, חושף, מצפין, הופך ומצדד. אחר כך, אני בודק, בוחן, מעיין, מודד - ואם עיניי מצאו מה שמעודד ויותר, אאשר: ראוי להישאר. **רביעית**, אסור כל קשר בעולם למה ש"באמת" צולם. השאר מותר. צבע, כתם, קו - מהם מורכב אבסטרקט עכשיו.

ולאחרונה, אולי זו שטות שברצינות; ולמרות שהכתוב חי ומלבלב, אל תיקחו ללב. זה כואב. ראו הציליורים. הם לא נקראים אבל ראויים.

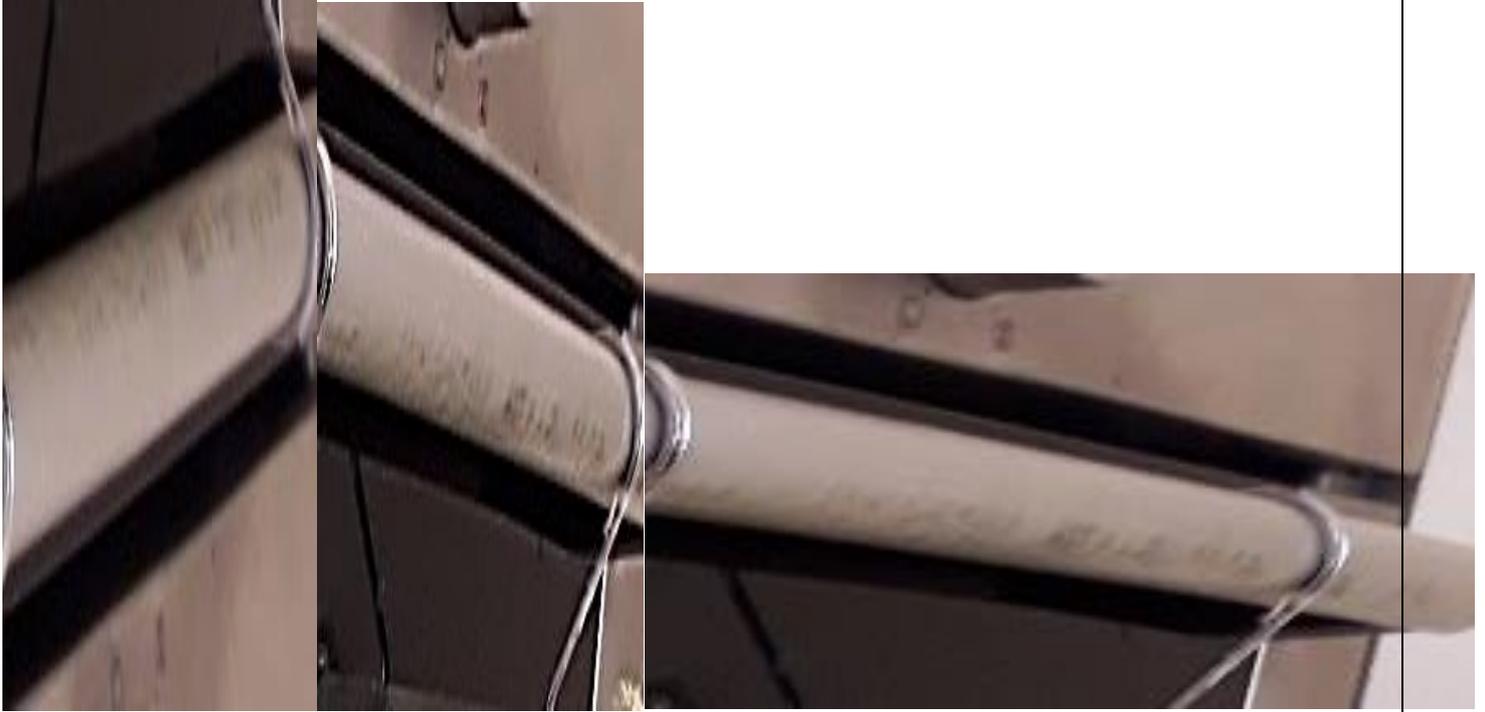
10

9

11

12

13

14

המצלמה, מכל רע מצילה, כשהיא מטילה אורה וצילה. אותה עוגן-הצלה מועילה כבר יותר מדי 150 שנים. אני מבאר את ההסבר: המצלמה הומצאה, כדי להציג מציאות "כמו" במציאות. צילום עושה זאת "כמו" בהיר, ברור, הראבה יותר משעושה זאת הציוור. אזי, בלית ברירה, הציוור בחר בחלופה די-נדירה. הוא היפנה עצמו אל "כשלעצמו". בבחירתו, לא בטעות, הוא העדיף את היותר-פשוט, את המופשט, כלומר אבסטרקט. זו נקודת-מוצא. בינתיים, נפרדו השניים. ה-"כמו" תמיד מקפיד שהמציאות תצא כמו בצילום. לעומתו, ה-"כשלעצמו", די לו בעצמו. תמיד מקפיד שייצא לא-כמו, אלא מעצמו כשלעצמו. לא אחד צריך להכיר מה מצוייר שם, על הקיר. ברוב דעות קבעתי זאת: בלי מחלוקות. כשמתפתח ריב, את דעתי-אני, אני מעדיף. יש בכך מעלה: אפשר להמשיך הלאה והלאה. עשיתי זאת בסוד שמור: שזרתי צילום בציוור. נוצר ציליוור. לכאורה, אומרים "זיווג של ניגודים". אז מה? ואם הם נחמדים? מלעת-עתה, איש לא ירגון כנגד מצלמה – וגמור וברור שאיש לא ייצא למלחמה כנגד הציוור. כך, יש לנו פטנט שמור: **ציליוור**. ככלות היום, בהתחשב במחשב שמתערב, תתווסף גם מ'ם למקום.

16

17

בית כרוך בלכלוך. אצלנו בבית, באף קרון זווית וכוך, לא תמצאו לכלוך. וגם אם היה, הייתי מתעלם. לכלוך לא יודע להצטלם. עד כאן דעתי. אחרת חושבת אשתי. לדעתה, מאחורי המקרר המגחך, כל הזמן מישוהו הולך ומלכלך. כנ"ל, אותה מעשיה מתחת למכונת כביסה, למסחטה, מתחת לשמיכה. כבר הייתי צריך להיבהל, כשאשתי קראה "הלכלוך, לעזאזל!". לא נבהלתי ושאלתי: "יקירתי, במחילה, אני שואל האם לנקות את העזאזל".

18 (צאצא של 17)

19

משהו לדוגמה. מה? על מה?

ובכן, זה סיפור המעשה.

אני מודה: פעם הייתי בכיתה ה'א. זו הייתה לא מיודעמה חוויה. בכיתה היה אחד ילד טוב נורא: שהוא: כשהנוא שב מהכיתה הבייתה, הילד הלזה, כל הזמן היה מטאטא רצפה - וכשלבו חפץ, היה גם רוחץ, שוטף ומנגב היטב. שאלתי אותו אם לא נמאס לו לנקות. הוא אמר "לא, אבל מפריע לי שבעתיים שלכל הרהיטים יש רגליים". הרגלים עלו לו כבריאות.

לא פלא, שכשהמורה שאלה מה זה "מרבה רגליים", הנ"ל, אחוז ביעותים, קרא בקול גדול "אני... אני... אני יודע! זה רהיטים!"

21

רצייתי לברך את כל ההולך בדרך יחידה, היישר אל מה ששווה קידה, כריעת ברכ, היכנעות: "מה" מאד פשוט –
זאת היא האמנות. אמנות מתעלמת מהמציאות בקלות. אמנות לוקחת את המציאות ברצינות. אמנות יוצרת
מציאות. האמנות בוראת את-

22 (23 יצאצא של זו)

לתמונה שכאן מתחת, יש צאצאים ונחת: 25 26 27

24

חלון הוא חלק מהנוף (גם הסלון).

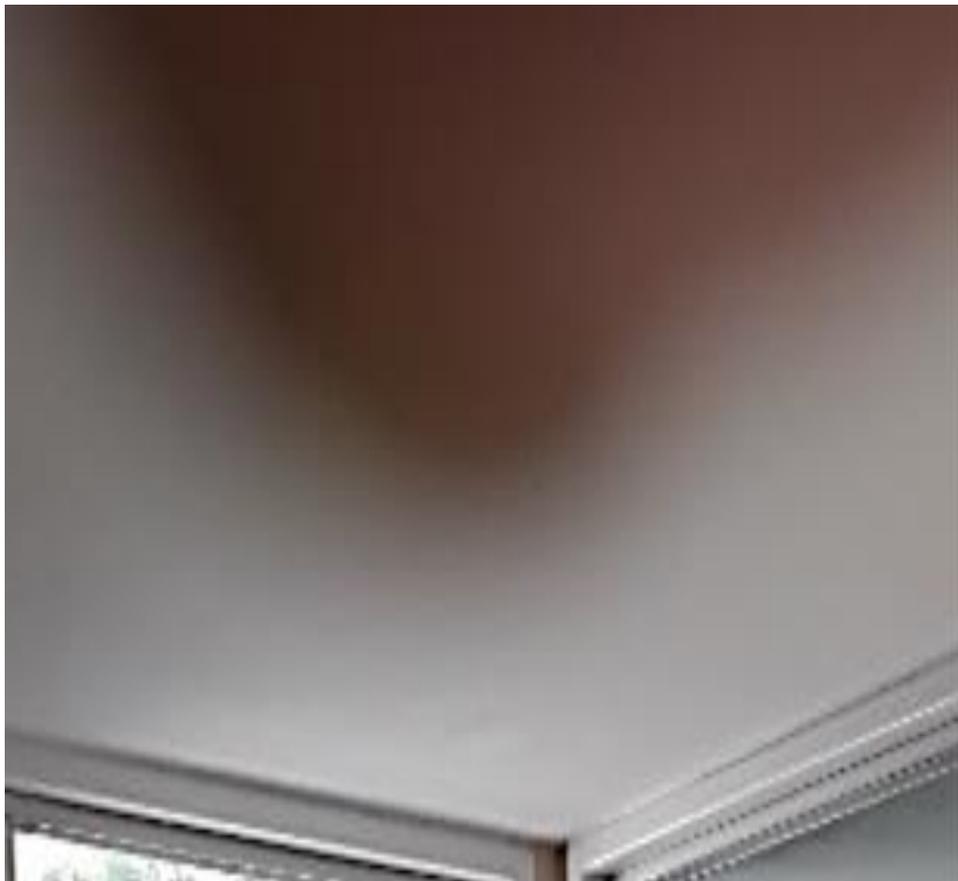
25

כשיש חלון בלי וילון, זה טוב, כי הנוף הוא טוב-ראות. הוא גם חלק מהריהוט.

26

מה זה? זה משהו כזה - ולא אגלה זהותו של חומר ציליור זה

אל תשמח כשתשמע "מהפך"! כשלעצמי, התנסיתי בכך. זה קרה כך: בכפר-כרך נידח ערחת תערוכה של ציליוריי. כדי שצופים יתרשמו מהקומפוזיציה, בכל ציליור הפכתי את הפוזיציה. הסיבה? אני אומר: מה שהוא אחר יותר מתנתק מכל הקשר. כדי להתרשם מכלל המהפך, ראו את הציליור, לפני שיושלך לפח.

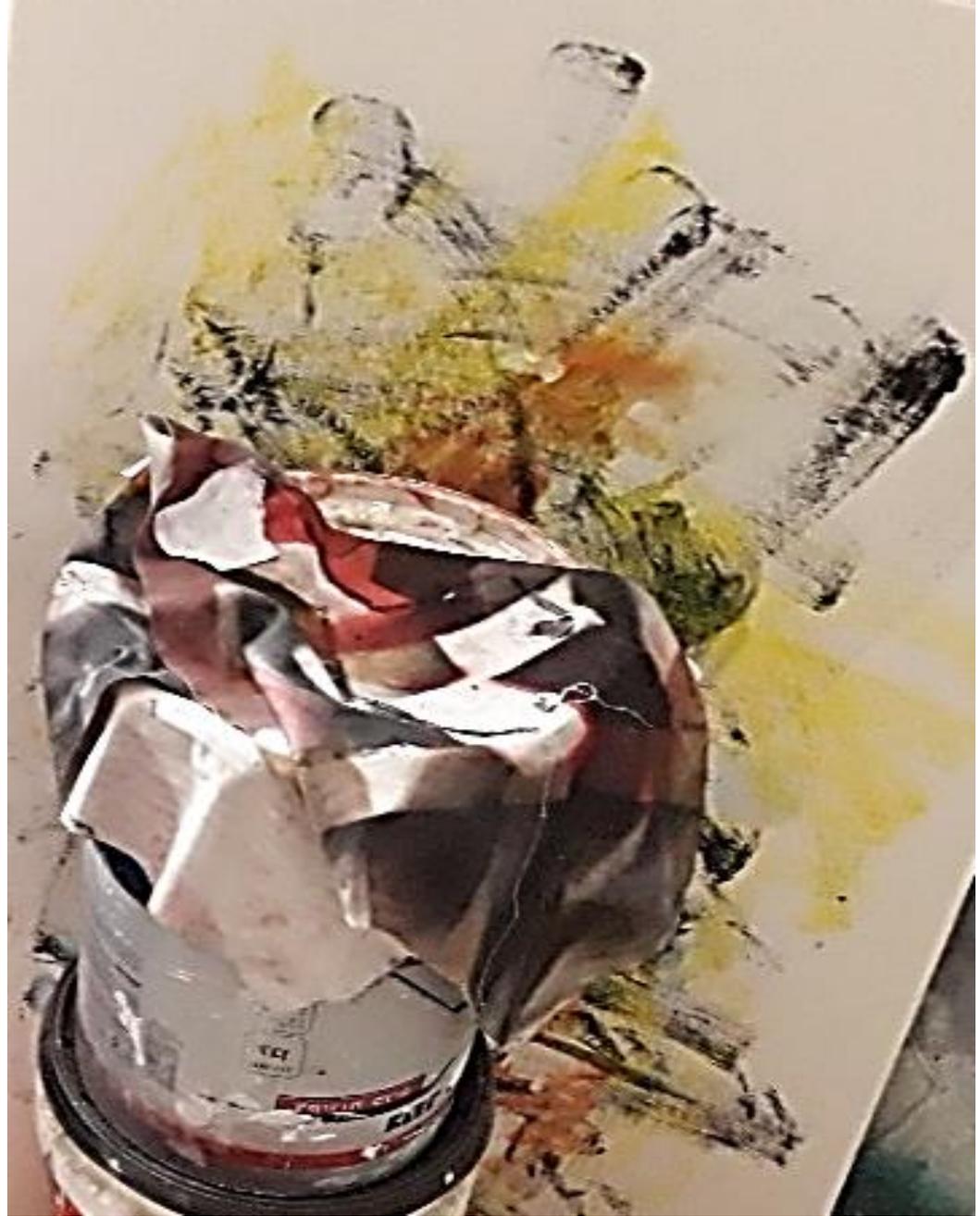
29

קשר מפלונטר, שעוד אסור או כבר מותר?

בכל מקרה, קשרים טובים מכישורים, אבל טוב עוד יותר להתנתק מתלות הקשר. אתה יודע מה? הנה דוגמה מאמא אדמה: סעו לאדמת הלס בנגב. בקושי תמצאו בה מה שנקרא "רגב". מצאתם, שם או כאן? הניחו אותו על כן. הכננות מעניקה לו משמעויות שקודם לא היו. הנה מה שנברא כשהקשריות נדחתה. מרתק מה שעושה הנתק. תוך שאני מהלל ומתפעל מהמשמעות הצומחת מההתנתקות, תוך שאני מהרער (מהרהר+מערער), אויה-לי, צץ פשר אחר, הרבה יותר כואב וזוהר. והוא מזהיר מניתוקו של ההקשר. הקשיבו-נא למסר המעודכן שמוסר אותו רגב מכונן. מה זה, שבגלל הביותו על כן, הוא כלכך מתנשא אי-פה אי-כאן? ובכן, הוא אומר שוב, במפורש ש-עפר אתה ואל עפר תשוב. שוב, זה סוף וזה התחל חשוב.

30

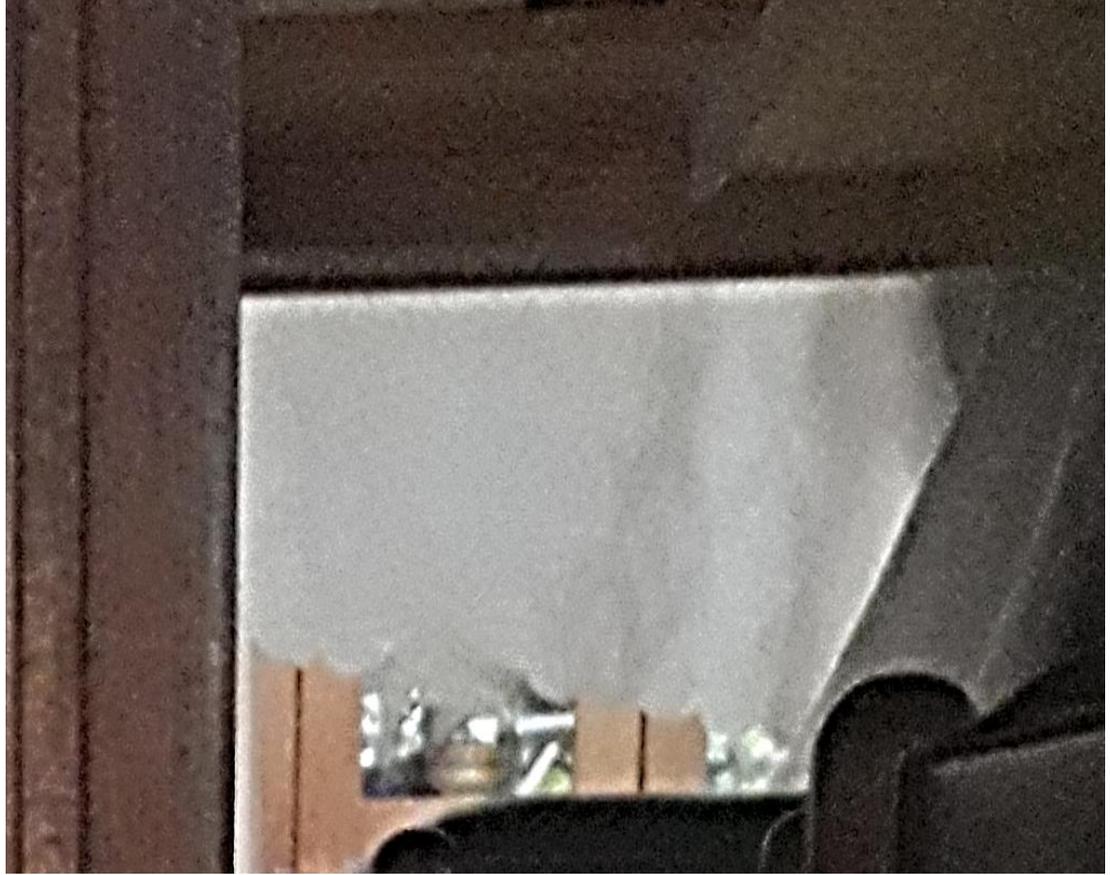
זה ציליורם שהוליד ציור לא-גמור ודלי שבור של סיד

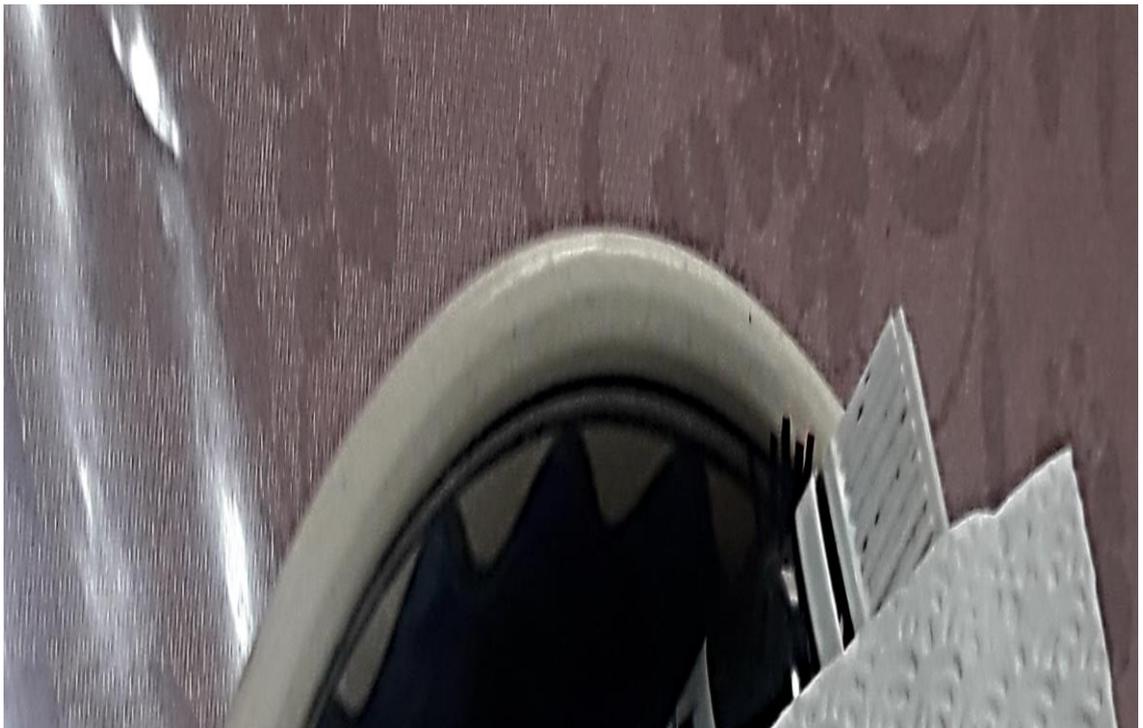
כדי שציור יהיה נכבד, ראוי לפרכסו בבד

יש הוכחה שאפלטון צדק במה שקבע בנידון: מן הטבע הוא ש:- קו הוא הפרשו של צבע.

34

ראייה לטבע טרום-מפואר: ראו את המצוליר!

כשיש מאומה, לך מצא דבר-מה: בזמנה של קידמת-דנא, בנבכי המטמנה, תמונה תמונה מחומר שהולם כל גולם. לכל סוף, תחילה יש התחלה. לבסוף, לא לכל התחלה יש סוף. לרוב, יש לה אינסוף. רק שתדעו: הפעם, רק שתדע: טיול בבית אינו מדע. הפעם, זה תיאור באמצעות ציליור, הוא סוג של נופש ושל קיט. ואם התרשמתם כדבעי – ולוא כזית - היה כדאי. זה יישאר בבית.

די טיילנו (כולנו). כבר נוכחנו לדעת שהמציאות היא עניין פעוט, ולא צריך להיות גאון בשביל להפעיל את הדמיון. לסיכום: כשקרבונו לבית חששנו שכולו מלא שמיר ושית. לא פחדנו ונכנסנו – ומצאנו ברוש וזית –

והרי זה נוף שטוב לסופסוף.